

Európsky hospodársky a sociálny výbor

PLENÁRNE ZASADNUTIE

25. a 26. APRÍLA 2012

Plenárne zasadnutie, ktoré sa konalo 25. a 26. apríla 2012, svojou prítomnosťou poctili člen Európskej komisie zodpovedný za regionálnu politiku pán **Johannes HAHN** a pán **Michel DELEBARRE** bývalý predseda VR a súčasný predseda komisie Európskeho parlamentu komisie pre politiku územnej súdržnosti (COTER) vo VR.

Na plenárnom zasadnutí boli prijaté tieto stanoviská:

1. HOSPODÁRSKA A SOCIÁLNA SÚDRŽNOSŤ

• *Všeobecné ustanovenia o štrukturálnych fondoch*

Hlavné body

EHSV vo všeobecnosti plne súhlasí s väčšinou návrhov Európskej komisie a cieľom tohto stanoviska je iba zvýšenie špecifického dôrazu na organizovanú občiansku spoločnosť v týchto návrhoch. Napríklad, EHSV pevne verí, že **partnerstvo**, na ktorom sa zúčastňujú všetci partneri a zainteresované strany pri príprave, realizácii a následnom vyhodnotení projektov realizovaných v rámci politiky súdržnosti EÚ, priamo prispieva k jej úspechu, a preto víta pokrok obsiahnutý v článku 5 nariadenia. V tejto súvislosti by EHSV chcel prispieť ku kódexu správania (KS) spomenutému v článku 5 a hlboko ho znepokojujú signály, ktoré prichádzajú z Rady o tom, že členské štáty chcú obmedziť zavádzanie zásady partnerstva. Vyzýva Európsku komisiu a Európsky parlament (EP), aby tento vývoj zvrátili.

EHSV schvaľuje väčšie využitie **podmienosti** ex ante a ex post v štrukturálnych fondoch EÚ na dosiahnutie cielenejších a reálnejších, trvalo udržateľných výsledkov. Odmieťa však makroekonomickú podmienenosť, keďže sankcionuje regióny a občanov, ktorí nenesú vinu za makroekonomické rozhodnutia prijaté na vnútroštátnej alebo európskej úrovni.

EHSV uznáva snahu Európskej komisie o **zjednodušenie postupov**, ale považuje ju za nedostatočnú. Ešte stále pretrvávajú priveľa zložitosti. Ako vnútroštátne, tak aj európske orgány ešte stále bránia jednoduchému prístupu k financovaniu malých a stredných podnikov a mimovládnych organizácií zo zdrojov EÚ, a to nadmerným kladením dôrazu na vykonávanie auditov a na postupy. Byrokráciu je potrebné zredukovať hlavne v krajinách, v ktorých federálne územné systémy vytvárajú rôzne byrokratické stupne.

Vzhľadom na uvedené EHSV navrhuje vypracovať prístup „jedného kontaktného miesta“ pre príjemcov, aby bola politika súdržnosti vo väčšej miere orientovaná na príjemcov (prístup založený na klientovi). EHSV je tiež presvedčený o tom, že je potrebné zvýšiť hranicu, pod ktorou sa audit pri projektoch vykoná len jedenkrát podľa článku 140, zo súčasných 100 000 EUR na 250 000 EUR. Táto suma by sa mala uplatňovať na tú časť projektov, ktorá je financovaná z prostriedkov Spoločenstva, s cieľom získať ďalšie zjednodušenie pravidiel.

Stavisko sa ďalej venuje otázkam, ako je **prístup pre osoby so zdravotným postihnutím**, **budovanie kapacít** pre sociálnych partnerov a organizácie občianskej spoločnosti, navrhovaný **spoločný strategický rámec (SSR)**, **sociálne hospodárstvo** a jeho aktéri, **flexibilita**, **indikátory** iné ako HDP a **technická pomoc** príjemcom programu a partnerom.

- ***Kohézny fond***

Hlavné body

EHSV celkovo súhlasí s prístupom Komisie, pokiaľ ide o nový návrh nariadenia o Kohéznom fonde, a oceňuje predovšetkým úsilie zosúladiť postupy týkajúce sa jednotlivých fondov s postupmi stanovenými vo všeobecnom nariadení, hoci konštatuje, že návrh obsahuje viaceré problematické aspekty (uvedené ďalej), ktoré by bolo potrebné dôkladnejšie preskúmať a vylepšiť, najmä vzhľadom na súčasnú situáciu Únie, v ktorej sa nachádza v dôsledku finančnej krízy a štátneho dlhu.

EHSV súhlasí, aby sa Komisia zamerala na výrazné zníženie počtu opatrení väčšou koncentráciou tematických oblastí v tomto krízovom období – ide o významný spôsob, ako obmedziť mrhanie zdrojmi a sústrediť ich na špecifické opatrenia, aby sa zvýšil ich multiplikačný účinok a aby pôsobili ako hnacia sila rastu a zamestnanosti.

EHSV súhlasí s návrhom financovať nástroj „Spájame Európu“, ale nie nesúhlasí s vytvorením špecifického samostatného fondu, pretože by to mohlo viesť k zbytočnej duplicite.

EHSV považuje za výsostne prioritnú otázku zjednodušenia všetkých úrovní postupov, tak v súvislosti s Kohéznym fondom, ako aj všetkými ostatnými štrukturálnymi fondmi, predovšetkým pokiaľ ide o zníženie administratívnej záťaže tým, že sa zavedú paušálne poplatky v prípade niektorých druhov projektov. Rozhodne by sa mala uplatňovať zásada „jeden raz stačí“.

Pokiaľ ide o **spolufinancovanie**, je potrebné pozornejšie ho posúdiť a prehodnotiť jeho kritériá, ktoré by mali závisieť od skutočnej rozpočtovej situácie územných samospráv, aby sa predišlo tomu, že najslabšie regióny nebudú mať prístup k žiadnemu financovaniu.

- ***Európsky fond regionálneho rozvoja***

Hlavné body

Hoci EHSV víta návrhy Komisie na tematickú koncentráciu ako prostriedok na zníženie roztrieštenosti snáh, napriek tomu odporúča, aby sa prejavila väčšia flexibilita predovšetkým s cieľom uľahčiť územný prístup a zlepšiť tak účinnosť tejto politiky.

V dôsledku tejto krízy môže nedostatok verejných i súkromných zdrojov viesť k ťažkostiam pri poskytovaní potrebného spolufinancovania opatrení, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska uskutočnenia

požadovaných zmien. EHSV sa domnieva, že flexibilný zodpovedný prístup s ohľadom na mieru spolufinancovania a ustanovenia o podmienosti by zvýšil šancu dosiahnuť dlhodobý účinok opatrení financovaných fondmi.

EFRR môže mať značný vplyv na dosiahnutie tak konvergenčných cieľov, ako aj celoeurópskych cieľov v oblasti konkurencieschopnosti. Vzhľadom na to, že množstvo zdrojov nemožno nejako výrazne zvýšiť, EHSV sa domnieva, že ďalší potenciál spočíva vo vymedzení jasnejších cieľov a zabezpečení toho, aby boli navrhované investičné priority konkrétnejšie spojené s cieľmi. Keďže územný prístup je vhodný na definovanie presnejších cieľov, EHSV zastáva názor, že sa musí klásť väčší dôraz na celoeurópske teritoriálne stratégie, napríklad už existujúce alebo budúce makroregionálne stratégie, ako referenčné dokumenty pre ciele špecifické pre určitú oblasť.

EHSV často hlása, že vzhľadom na koncentráciu zdrojov je potrebné poskytnúť zdroje a jasný právny rámec s cieľom zintenzívniť nadnárodnú spoluprácu a posilniť tak prepojenia v rámci Európy. EHSV okrem toho navrhuje, aby Komisia zvažila rozšírenie oblastí pôsobnosti možných opatrení realizovaných pomocou nástroja „Spájame Európu“ tak, že by sa uvedený nástroj otvoril v tom zmysle, aby sa ním mohli okrem dopravy a komunikácie spolufinancovať aj projekty osobitného európskeho záujmu. EHSV napokon odporúča zaviesť mechanizmy, ktoré zabezpečia, aby financované projekty slúžili záujmu lepšej hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v Európe.

• *Nariadenie o európskej územnej spolupráci*

Hlavné body

EHSV taktiež podporuje tendenciu tematicky zameriavať intervencie a investičné priority v jednotlivých zložkách spolupráce, je však dôležité prihliadať na špecifiká a potreby jednotlivých národných štátov a regiónov.

EHSV víta a podporuje snahu zjednodušiť pravidlá na všetkých príslušných úrovniach: na úrovni príjemcov, programových orgánov, zúčastnených členských krajín a tretích krajín, ako aj na úrovni Komisie.

EHSV zvlášť víta zjednotenie riadiacich a certifikačných orgánov, zjednodušenie vykazovania nákladov, podávanie správ v elektronickej forme a vypracúvanie výročných správ len v rokoch 2017 a 2019.

Stanovenie spoločných ukazovateľov (uvedených v prílohe nariadenia) pre hodnotenie konkrétnych výstupov jednotlivých programov predstavuje taktiež významný prvok umožňujúci lepšie hodnotiť výsledky a efektívnosť konkrétnych štrukturálnych intervencií.

Zapojenie aktérov občianskej spoločnosti je dôležité aj na úrovni menších projektov, ktoré majú potenciál zvýšiť pridanú hodnotu intervencií, najmä v oblasti cezhraničnej spolupráce.

- ***Európske zoskupenie územnej spolupráce – zmeny a doplnenia***

Hlavné body

EHSV súhlasí s navrhovanými zmenami nariadenia o EZÚS a domnieva sa, že sa v dôsledku toho skonsoliduje právny nástroj EZÚS, a to prostredníctvom spoločných riešení na európskej úrovni, a že EZÚS sa stane v budúcnosti kľúčovým nástrojom pre územnú spoluprácu a súdržnosť.

EHSV si vždy cenil prínos systémov viacúrovňového riadenia, a preto podporuje zakladanie EZÚS, ktoré umožnia zapojenie všetkých zainteresovaných strán z makroregiónov, euroregiónov a cezhraničných území. Viacúrovňové riadenie by sa však malo posilniť o zapojenie hospodárskych a sociálnych subjektov. EHSV z tohto dôvodu navrhuje, aby zmena a doplnenie nariadenia umožnili sociálnym partnerom a ďalším organizáciám občianskej spoločnosti zapájať sa aktívne do európskych zoskupení územnej spolupráce. Prepojenie medzi EZÚS a stratégiou Európa 2020 a sektorovými politikami sa zlepši prostredníctvom zapojenia občianskej spoločnosti.

EHSV navrhuje, aby toto nariadenie, ktoré je veľmi špecifické, Rada a Parlament schválili rýchlo a bez toho, aby sa čakalo na prijatie celého balíka týkajúceho sa politiky súdržnosti. Mohlo by sa tak urýchliť jeho nadobudnutie účinnosti.

2. HOSPODÁRSKE RIADENIE / FINANČNÉ NÁSTROJE

- ***Európsky príkaz na zablokovanie účtov***

Hlavné body

EHSV víta predloženie tohto návrhu nariadenia a víta, že Komisia prijala podstatnú časť odporúčaní, ktoré EHSV predložil vo svojom stanovisku k zelenej knihe o zablokovaní bankových účtov z roku 2006.

Nazdáva sa však, že zároveň s týmto návrhom by mala byť predložená iniciatíva týkajúca sa transparentnosti účtov dlžníkov.

Víta najmä jednoznačný príklon k alternatívnejmu alebo nepovinnému charakteru režimu, výber formy nariadenia ako nástroja EÚ, ktorý lepšie zaručuje dokončenie vnútorného trhu, jeho výlučné uplatňovanie na cezhraničné prípady a tiež správny výber právneho základu (článok 82 ods. 2 ZFEÚ).

EHSV však nie je úplne presvedčený o nevyhnutnosti opatrenia, ako aj o to, či v plnej miere dodržiava zásady subsidiarity a proporcionality. Výbor sa nazdáva, že znenie viacerých ustanovení treba preskúmať a mohlo by sa upraviť.

- ***Európske fondy rizikového kapitálu***

Hlavné body

EHSV víta nariadenie o európskych fondoch rizikového kapitálu.

EHSV obzvlášť víta plánovanú úlohu európskych fondov rizikového kapitálu pri podpore vytvárania pracovných miest v inovatívnych európskych MSP v oblasti špičkových technológií.

Výbor tiež víta jednotné požiadavky týkajúce sa registrácie fondov a povolenia na uvádzanie na trh v celej EÚ.

EHSV však upozorňuje na viaceré obmedzenia, ktoré môžu oslabiť očakávaný dosah, ako je obmedzenie rozsahu činnosti kvalifikovaných fondov rizikového kapitálu, ktoré pokrýva nariadenie. EHSV navrhuje rozšíriť predložené nariadenie, čo môže zvýšiť celkový objem kapitálu dostupného na investície do MSP.

EHSV upozorňuje na skutočnosť, že jednotné povolenie nerieši problém daňovej transparentnosti investičných nástrojov. Problém cezhraničných daňových prekážok pri rizikovom kapitáli by sa mal preskúmať a mali by sa navrhnúť riešenia.

- ***Smernica o trhoch s finančnými nástrojmi***

Hlavné body

EHSV víta návrh prepracovať znenie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES, známej pod označením MiFID, ktorá ustanovuje regulačný rámec na poskytovanie služieb zameraných na finančné nástroje. Hlavným cieľom smernice je zvýšiť transparentnosť, účinnosť obchodovania a obmedziť volatilitu trhov, ale aj posilniť korektné správanie sprostredkovateľov a ochranu investorov, a takisto vnieť na európske trhy efektívnu hospodársku súťaž, pokiaľ ide o ponuku finančných služieb.

EHSV je proti nadmernému a disproporčnému využívaniu delegovaných aktov v zmysle článku 94, ktoré by sa mali týkať vymedzených a ohraničených oblastí, s poverením platným na presne stanovenú lehotu, a dúfa, že európske legislatívne inštitúcie vyjasnia, ako sa má správne uplatňovať tento nástroj, ktorý by mal byť preskúmaný ex post, a či je v súlade so znením i ideovou náplňou zmlúv.

- ***Verejné obstarávanie a udeľovanie koncesíí***

Hlavné body

EHSV vo svojom stanovisku

- zdôrazňuje význam inovačných, environmentálnych a sociálnych aspektov stratégie Európa 2020 pre verejné obstarávanie.
- opätovne potvrdzuje svoju podporu pridelovaniu zákaziek vyhradených chráneným dielňam, osobám so zdravotným postihnutím a sociálnym podnikom, ktoré zamestnávajú iné znevýhodnené skupiny.
- sa nazdáva, že pri udeľovaní zákaziek sa naďalej uplatňuje a nadmerne využíva kritérium „najnižšej ceny“ alebo „najnižších nákladov“. Toto kritérium by malo byť vždy skôr výnimkou ako pravidlom.
- sa domnieva, že ustanovenia o subdodávateľoch musia byť prísnejšie.
- sa zasadzuje za zachovanie rozdielu medzi službami kategórie A a kategórie B, ak existuje právna istota a možnosť rozšírenia cezhraničných zmlúv na služby kategórie B.
- konštatuje, že naďalej pretrvávajú vážne pochybnosti, o tom, či je smernica EÚ o udeľovaní koncesíí potrebná.
- nazdáva sa, že metódy stanovené na výpočet hodnoty koncesíí je nevyhnutné zjednodušiť a uľahčiť, aby sa zvýšila právna istota; na výpočet hodnoty všetkých typov koncesíí by sa mala používať len jedna metóda,
- zasadzuje sa za to, aby sa v členských štátoch vytvorili vnútroštátne mechanizmy dohľadu, ktoré by boli zodpovedné za realizáciu a monitorovanie verejného obstarávania.

• ***Ročné účtovné závierky a konsolidované účtovné závierky / Audit subjektov verejného záujmu***

Hlavné body

EHSV súhlasí s návrhom smernice, ktorý je v súlade so stanoviskom výboru k zelenej knihe. Výbor tiež súhlasí s mnohými aspektmi nariadenia.

Zvolený legislatívny formát má dvojaký účel: zaviesť zásadné zmeny na trhu v oblasti auditu a veľmi podrobne stanoviť postupy pre audity spoločností a vzťahy medzi správnu alebo dozornou radou a výborom pre audit.

Výbor nesúhlasí s koncepciou firiem poskytujúcich výhradne audítorské služby. Pravidlo, ktoré určuje, kedy je audítorská firma vylúčená z poskytovania neaudítorských služieb, by sa malo zrušiť.

Ako v každom stanovisku EHSV, je potrebné zohľadniť postavenie malých a stredných podnikov. Ak má malý a stredný podnik akcie obchodovateľné na burze, považuje sa za subjekt verejného záujmu a je teda predmetom ďalekosiahlych normatívnych ustanovení nariadenia, ktoré sú zjavne určené na audit bánk.

Iba v malej miere sa zohľadňuje odporúčanie EHSV, že reforma auditu by mala byť súčasťou odporúčaní pre správu a riadenie spoločností. Nediskutuje sa o tom, ako by štatutárni audítori i výbory pre audit mali zlepšiť komunikáciu medzi zainteresovanými stranami a akcionármi.

3. VNÚTORNÝ TRH

- ***Uznávanie odborných kvalifikácií a administratívna spolupráca***

Hlavné body

Uznávanie odborných kvalifikácií z iných členských štátov je významným nástrojom na podporu mobility občanov EÚ, a tým aj na dokončenie vnútorného trhu.

Ešte stále sa v dostatočnej miere nevyužíva potenciál občanov EÚ, ktorí chcú vykonávať pracovnú činnosť v niektorom z iných členských štátov. Dôvodom sú najrôznejšie prekážky pri uznávaní odborných kvalifikácií z iných členských štátov.

EHSV preto v zásade víta návrh na zmenu a doplnenie smernice 2005/36/ES, ktorý má odstrániť problémy pri uznávaní odborných kvalifikácií tým, že sa zjednodušia postupy a zlepší ich transparentnosť pre občanov EÚ.

EHSV víta zavedenie európskeho profesijného preukazu, ktorý podľa neho prinesie značné zjednodušenie postupov. Jednotlivé ustanovenia však podľa názoru EHSV môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie spotrebiteľov a pacientov.

EHSV sa obáva, že vzhľadom na množstvo systémov, ktoré v Európe existujú v oblasti osobnej kvalifikácie, môže dôjsť k ich prekryvaniu, pôsobnosti viacerých rôznych predpisov alebo dokonca rozporom medzi nimi. V smernici je preto potrebné stanoviť, v akom vzťahu nadradenosti/podradenosti je smernica o uznávaní odborných kvalifikácií voči nástrojom európskeho kvalifikačného rámca a voči európskym právnym predpisom. Okrem toho je potrebné ďalej zavádzať Európsky systém prenosu a započítavania kreditov (ECTS).

EHSV víta rozšírenie možností automatického uznávania prostredníctvom spoločných zásad odbornej prípravy. Predpoklady pre zavedenie tohto postupu, samotný postup a kritériá, podľa ktorých stanovuje Komisia tieto spoločné zásady, by však mali byť definované v samotnej smernici. Minimálne kvórum musí byť zvýšené na 50 % + 1 členský štát.

4. POĽNOHOSPODÁRSTVO A RYBOLOV / ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

• 7. environmentálny akčný program, monitorovanie 6. EAP

Hlavné body

EHSV konštatuje, že doterajších šesť environmentálnych akčných programov (EAP) bolo dôležitých pri príprave politiky EÚ v oblasti životného prostredia, nedokázali však zabrániť tomu, že mnohé environmentálne problémy v Európe zostávajú nevyriešené. Dôvodom však nie sú chýbajúce poznatky o príčinách problémov alebo chýbajúce možnosti riešenia, ale nedostatočná politická vôľa konať.

EHSV poznamenáva, že šiesty EAP bol koncipovaný ako environmentálna konkretizácia stratégie trvalo udržateľného rozvoja EÚ prijatej v roku 2001, kým Lisabonská stratégia slúžila ako jeho hospodársko-politický pilier. EHSV zastáva názor, že Európska komisia nechala upadnúť stratégiu trvalo udržateľného rozvoja mlčky do zabudnutia a stratégiu Európa 2020 považuje za svoj nový politicko-strategický nástroj, a že politiku ochrany životného prostredia má koordinovať hlavná iniciatíva „Európa efektívne využívajúca zdroje“, ktorá je súčasťou spomenutej stratégie.

EHSV nevidí zmysel v tom, aby sa uplatňoval aj ďalší nástroj environmentálnej politiky v podobe 7. EAP, do ktorého by boli zaradené tie oblasti politiky ochrany životného prostredia, ktorými sa stratégia Európa 2020 v dostatočnej miere nezaobera. Prepojenie takéhoto 7. EAP so stratégiou Európa 2020 a hlavnou iniciatívou „Európa efektívne využívajúca zdroje“ by nebolo jasné.

EHSV odporúča Komisii, Rade a Európskemu parlamentu, aby oživilí stratégiu trvalo udržateľného rozvoja, zvolili komplexný a realizovateľný 7. EAP ako jej vykonávaciu environmentálnu politickú stratégiu a začlenili do nej hlavnú iniciatívu „Európa efektívne využívajúca zdroje“ so všetkými jej jednotlivými iniciatívami a zabezpečili úzku a starostlivú koordináciu zámerov environmentálnej a hospodárskej politiky.

EHSV zastáva názor, že významná stratégia Európa 2020 by tým dostala ďalšiu dôležitú úlohu, a to pripraviť a do praxe zaviesť krátkodobé a strednodobé smerovanie hospodárskej a finančnej politiky, ktoré je na ceste k dlhodobému trvalému rozvoju nevyhnutné.

• Vytvorenie programu na ochranu životného prostredia a klímy (LIFE)

Hlavné body

EHSV poukazuje na to, že program LIFE je úspešný program EÚ, ktorému sa v uplynulých 20 rokoch spolu s inými fondmi a iniciatívami podarilo dosiahnuť veľmi pozitívne výsledky. Preto by sa mal

zachovať a posilniť s cieľom dosiahnuť strategický a koherentný pokrok v oblasti ochrany životného prostredia a klímy v Európskej únii.

EHSV sa nazdáva, že navýšenie rozpočtu pre program LIFE (2014 – 2020) je dobrým signálom, ale treba ešte veľa urobiť, aby sa oblasť životného prostredia účinne začlenila do európskych politík. EHSV žiada členské štáty, ktoré sú zasiahnuté hlbokou hospodárskou krízou, aby sa rozhodne priklonili k investíciám do oblasti životného prostredia a klímy s cieľom zmierniť dôsledky tejto krízy.

EHSV si myslí, že vytvorenie podprogramu „Ochrana klímy“ môže byť pozitívnym nástrojom na lepšie zviditeľnenie iniciatív zameraných na adaptáciu na zmeny klímy a ich zmiernovanie. Podprogram „Životné prostredie“ by mal naďalej prispievať k ochrane biodiverzity a v prvom rade k financovaniu sústavy Natura 2000, avšak bez toho, aby sa narušilo využívanie iných prostriedkov, ako sú prostriedky súvisiace s Európskym poľnohospodárskym fondom pre rozvoj vidieka (EPFRV).

EHSV vyjadruje názor, že pri zavádzaní nových typov projektov veľkého rozsahu, tzv. integrovaných projektov, by sa však malo zaručiť zapojenie mimovládnych organizácií a malých a stredných podnikov, mala by sa zachovať kontinuita tradičných projektov a zlepšiť koordinácia medzi národnými a európskymi orgánmi. EHSV v tejto súvislosti navrhuje, aby Komisia do návrhu nariadenia začlenila jasné rozdelenie rozpočtových prostriedkov.

EHSV víta, že rozdelenie projektov sa realizuje na základe kritérií významu, a nie geografických kritérií.

EHSV sa nazdáva, že zvýšenie miery spolufinancovania pre tradičné a integrované projekty nemôže v žiadnom prípade odôvodniť to, že náklady na DPH a stálych zamestnancov sa už nebudú považovať za oprávnené.

EHSV poukazuje na to, že zavedenie paušálnych platieb je dobrým opatrením zameraným na zjednodušenie. EHSV sa nazdáva, že Komisia by mohla zlepšením poradenských služieb prehĺbiť zjednodušenie finančných formulárov a zaviesť fázu predbežného hodnotenia v tradičných projektoch.

EHSV považuje za nevyhnutné zachovanie európskeho charakteru a európskej pridanej hodnoty programu LIFE. V tejto súvislosti musí Komisia vopred objasniť, aké opatrenia sa prijímú prostredníctvom delegovaných aktov, ako aj úlohu členských štátov vo výbere programu LIFE a nové právomoci Výkonného orgánu pre konkurencieschopnosť a inovácie.

• *SPP do roku 2020*

Hlavné body

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) so záujmom víta legislatívne návrhy Komisie a konštatuje, že sa vzali do úvahy niektoré – ale zďaleka nie všetky – odporúčania z jeho

predchádzajúcich stanovísk. Výbor predovšetkým opakovane vyhlásil, že budúca spoločná poľnohospodárska politika (SPP) musí byť motivovaná odhodlaním brániť európsky model poľnohospodárstva, ktorý je založený na zásadách potravinovej sebestačnosti, udržateľnosti a reálnych potrebách poľnohospodárov a spotrebiteľov.

EHSV opakuje, že európsky model poľnohospodárstva nemôže fungovať na základe cien a podmienok na svetovom trhu a nie je ani zadarmo. Politika na podporu tohto modelu poľnohospodárstva si preto vyžaduje dostatok finančných prostriedkov. Avšak v aktuálnych návrhoch, ktoré sa týkajú rozpočtu Únie na roky 2014 – 2020, sa jasne znížia zdroje určené na SPP na základe konštantných cenových podmienok.

EHSV berie na vedomie značné úsilie, ktoré Komisia vynaložila v súvislosti s budúcnosťou SPP s cieľom navrhnuť jednoznačne európsky projekt založený na koncepcii inkluzívnej rozmanitosti. Vnímajúc snahu Komisie vybudovať nové partnerstvo medzi Európou a jej poľnohospodármi sa EHSV domnieva, že hoci sú návrhy zamerané správne, ešte stále potrebujú v mnohých oblastiach významné úpravy.

5. VÝSKUM / INOVÁCIA

• *Vydávanie kníh v pohybe*

Hlavné body

Vydavateľské odvetvie prechádza postupným procesom modernizácie, a to najmä z dôvodu digitalizácie. Toto odvetvie má zásadný význam nielen pre úspešný rozvoj európskej kultúry, ale aj pre inovácie. EHSV zdôrazňuje, že na úrovni EÚ by mala byť celková analýza úlohy vydavateľského odvetvia v sociálnom, ekonomickom, kultúrnom, vo vedeckom a v umeleckom rozvoji Európy bezprostrednou prioritou pri riešení práv a potrieb ďalších zainteresovaných strán vrátane predajcov kníh, spisovateľov, vedcov, ilustrátorov, polygrafického priemyslu a príbuzných odvetví, knižníc, organizácií na ochranu práv na rozmnožovanie, ako aj spotrebiteľov. Zdôrazňuje sa potreba primeraných právnych predpisov a opatrení EÚ v oblasti duševného vlastníctva, zdaňovania, informačnej spoločnosti a kultúry. Mali by sa podporovať jednotné a spravodlivé podmienky hospodárskej súťaže v záujme dosiahnutia integrovanejšieho jednotného trhu služieb a vyššej konkurencieschopnosti.

Okrem toho je potrebné na európskej úrovni zriadiť monitorovacie stredisko, ktoré by meralo kvalifikačné potreby tohto sektora. Podporilo by sa tak odborné vzdelávanie a rekvalifikácie. Spotrebiteľom by sa malo poskytnúť bezpečné digitálne prostredie. Výhody digitálnej revolúcie musí využívať čo najväčší počet ľudí. Prostredníctvom sociálneho dialógu, kolektívnych zmlúv a flexibilných predpisov by sa mala zaručiť dôstojná práca pre všetkých. Komisia by mala začať strategický dialóg s európskym vydavateľským odvetvím.

- ***Družstvá a reštrukturalizácia***

Hlavné body

V čase krízy sú družstvá odolnejšie a stabilnejšie ako iné formy podnikania a rozvíjajú nové podnikateľské iniciatívy. Tento úspech možno pripísať špecifickému charakteru družstevných podnikov: ich dlhodobému prístupu, silnej spätosti s daným územím, podpore záujmov svojich členov a snahe o vzájomnú spoluprácu medzi družstvami. Zjavná excelentnosť družstiev by sa mala šíriť a rozvíjať prostredníctvom vnútroštátnej i európskej politiky.

Družstvá by preto mali byť zohľadnené vo *všetkých* politikách EÚ, ktoré sa zasadujú za inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast, ako aj v príslušných hlavných iniciatívach stratégie Európa 2020. Je nevyhnutné zabezpečiť pre družstvá rovnaké podmienky ako pre iné formy podnikov, pričom by sa mali zachovať ciele a pracovné metódy družstiev.

Komisia EÚ a EIB/EIF by mali zabezpečiť, aby boli finančné mechanizmy na úrovni EÚ dostupné pre družstevné podniky.

Nové pravidlá v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci by sa mali zjednodušiť a mali by sa do nich zahrnúť konkrétne opatrenia s cieľom zlepšiť možnosti pre sociálne družstvá, ktoré zamestnávajú osoby so zdravotným postihnutím alebo iné znevýhodnené skupiny.

Programy a fondy vytvorené na nasledujúce rozpočtové obdobie EÚ 2014 – 2020 sa musia stať dôležitými nástrojmi na podporu družstiev, a to najmä štrukturálne fondy.

EHSV žiada, aby sa v roku 2012 prijalo zjednodušené nariadenie o európskom družstve. Mali by sa tiež doplniť aktuálne informácie o tom, ako sa zásady družstiev uplatňujú v práve jednotlivých krajín.

- ***Hladina hluku motorových vozidiel***

Hlavné body

EHSV podporuje iniciatívu Komisie, ktorá je zameraná na aktualizáciu a súčasné zníženie limitov emisií hluku motorových vozidiel. Súhlasí aj s ambicióznymi cieľmi návrhu, ktoré podľa názoru Komisie povedú k približne 25 % zníženiu celkového hluku vozidiel.

EHSV však ľutuje, že aj v tomto prípade chýba integrovaný prístup k problému, čo by umožnilo ešte účinnejšie zníženie hluku, a teda i občania by to vnímali pozitívnejšie.

EHSV vyjadruje vážne výhrady voči skutočnosti, že sa nové limitné hodnoty uplatňujú na základe klasifikácie vozidiel z roku 1985, a teda že sa nezohľadnil vývoj trhu.

EHSV sa nazdáva, že návrh náležite nezohľadňuje lehoty potrebné na uskutočnenie opatrení potrebných na prispôsobenie sa novým limitným hodnotám pre hlučnosť a dúfa, že sa prehodnotia navrhnuté lehoty. Prvá fáza by sa mohla odstrániť, a bolo by vhodné zamerať sa priamo na konečný výsledok.

• *Opakované použitie informácií verejného sektora*

Hlavné body

EHSV:

víta revíziu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/98/ES zo 17. novembra 2003,

zastáva názor, že opakované použitie verejných informácií by malo byť upravené nariadením, aby sa právne predpisy členských štátov zosúlادili a odstránili rozdiely, ku ktorým došlo pri transpozícii smernice o informáciách verejného sektora,

nazdáva sa, že revíziu smernice opodstatňuje aj skutočnosť, že informácie verejného sektora majú veľký potenciál – ktorý nie je dostatočne využitý – v troch dôležitých oblastiach, pretože pomáhajú:

- podporovať vnútorný trh, posilňovať európske podniky a vytvárať pracovné miesta,
- dosiahnuť väčší súlad s politikou Únie v iných oblastiach,
- zvyšovať transparentnosť, efektívnosť a zodpovednosť verejnej správy,

víta tieto zmeny: „Nové pravidlá spoplatňovania vylučujú povinnú bezplatnosť. Každý členský štát rozhodne, či zavedie spoplatnenie alebo nie. Ak sa rozhodne pre zavedenie poplatkov, musí ich obmedziť na okrajové náklady, hoci vo výnimočných prípadoch môže byť poplatok vyšší. Zásada návratnosti nákladov, ktorá platí v súčasnosti, zostáva reziduálne zachovaná.“,

pokiaľ ide o nezávislý orgán, ktorý sa ustanovuje s cieľom riešiť sťažnosti v súvislosti s odmietnutím opakovaného použitia údajov, sa domnieva, že by nemuselo byť nevyhnutné vytvoriť nový orgán a touto úlohou by sa mohla poveriť nejaká už existujúca ustanovizeň, pokiaľ sa zaručí nestrannosť a nezávislosť rozhodovania,

sa domnieva, že text návrhu týkajúci sa ochrany osobných údajov je potrebné posilniť.

6. ENERGETIKA

• *Vzdelávanie o využívaní energie*

Hlavné body

Na prechod k hospodárstvu s nízkymi emisiami oxidu uhličitého, s ktorým sa počíta aj v pláne Európskej komisie do roku 2050, je potrebná podstatná zmena správania. Zapojenie občianskej

spoločnosti je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov EÚ a predovšetkým cieľa znížiť do roku 2020 spotrebu energie najmenej o 20 %. Veľmi dôležité sú priame skúsenosti nadobudnuté mimovládnyimi organizáciami pri posudzovaní modelov a nástrojov vzdelávania o využívaní energie.

EHSV považuje za nevyhnutné vyvinúť inovačné postupy výchovy a odborného i všeobecného vzdelávania. Zásadnú úlohu budú v tejto oblasti zohrávať informačné a komunikačné technológie. EHSV podporuje novú iniciatívu za energetické vzdelávanie a odbornú prípravu v rámci Európskeho strategického plánu pre energetické technológie (plán SET), ktorá spája akademické ustanovizne, výskumné ústavy a priemyselné subjekty. Verejno-súkromná spolupráca, osobitne vo výskume a pri inováciách, priniesla vynikajúce výsledky a treba ju podporovať aj v budúcnosti. EHSV odporúča Komisii, aby neprestala vhodne podporovať tieto iniciatívy.

Vzdelávanie o využívaní energie môže pomôcť vyriešiť problémy súvisiace s chudobou a cenovou nedostupnosťou energie. Všetci občania musia mať právo využívať energiu za dostupné ceny. Európska únia musí zodpovedajúco brať do úvahy priority vzdelávania o využívaní energie a v nasledujúcom viacročnom finančnom rámci naň vyčleniť dostatočné zdroje.

EHSV chce týmto stanoviskom vyjadriť, že je stále potrebnejšie podporiť európsku sieť národných fór vzdelávania o využívaní energie a o životnom prostredí EDEN, založenú na jestvujúcich miestnych, národných, európskych a medzinárodných iniciatívach v tejto oblasti.

7. SPOTREBITELIA

• Podpora udržateľnej výroby a spotreby v EÚ

Hlavné body

EHSV v súlade so žiadosťou, ktorú mu adresovalo dánske predsedníctvo, posúdil nástroje a opatrenia, ktoré sú nevyhnutné v snahe zabezpečiť spravodlivú transformáciu. EHSV odporúča zapojiť všetky zložky organizovanej občianskej spoločnosti v rámci osobitného konzultačného fóra, ktoré by vytvorila Európska komisia, v snahe definovať zaktualizovaný postup monitorovania a v súlade s odporúčaniami v stanoviskách výboru:

- úzko prepojiť politické opatrenia na podporu spotreby a udržateľnej výroby (stanovisko EHSV na tému „Budovať udržateľné hospodárstvo zmenou nášho modelu spotreby“, spravodajkyňa: pani Darmanin, Ú. v. EÚ C 44, 11.2.2011, s. 57,
- integrovať vykonávanie plánu pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (stanovisko CESE 831/2012 na tému „Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje“, spravodajkyňa: pani Egan),
- nabádať členské štáty, aby vykonávali svoje politické opatrenia prostredníctvom plánu pre Európu a európskeho semestra,
- podporovať vypracovania 7. environmentálneho akčného programu (stanovisko CESE 1052/2012, spravodajca: pán Ribbe),

- uplatňovať a vyvíjať spravodlivejšiu daňovú politiku, presadzovať ekologické verejné obstarávanie, postupne zrušiť dotácie, ktoré nezohľadňujú negatívne účinky na životné prostredie, podporovať výskum a ekologické inovácie, internalizovať environmentálne náklady, inovovať ďalšie stimulačné opatrenia vychádzajúce z trhu,
- zasadzovať sa za to, aby sa na transformácii aktívne podieľali spotrebiteľia a pracujúci,
- podnecovať finančný systém, aby sa dal do služieb výrobného hospodárstva a udržateľnej spotreby.

Na podporu udržateľných modelov spotreby a životného štýlu je napokon potrebné posilniť úlohu združení spotrebiteľov a výrobcov spravodlivého obchodu, podporovať a hájiť alternatívne iniciatívy drancujúcej spotreby neobnoviteľných prírodných zdrojov a podporovať osvedčené postupy v sociálnej oblasti.

8. SOCIÁLNE VECI

• *Smerom k politike EÚ v oblasti trestného práva*

Hlavné body

- EHSV podporuje cieľ oznámenia, t. j. stanoviť vykonávanie právomoci EÚ v trestných veciach, ktorá jej bola priznaná v článku 83 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), v nových harmonizovaných oblastiach.
- Vzhľadom na postihujúci a hanlivý charakter trestnej sankcie by odsúdenie daného činu, ktoré EÚ nariadi členskému štátu, malo byť použité len ako krajný prostriedok (*ultima ratio*).
- EHSV sa domnieva, že návrh Komisie predpokladá, že by sa mal najprv lepšie vymedziť rozsah pojmu „všeobecný záujem stanovený na európskej úrovni“, ktorý zatiaľ ešte z právneho hľadiska neexistuje, je však potrebný na odôvodnenie toho, že sa európskym občanom ukladajú trestné sankcie vymedzené na úrovni EÚ.
- Rozhodnutie prijať nové trestné opatrenia na európskej úrovni musí byť vopred odôvodnené analýzou vplyvu, ktorá musí umožniť zdôrazniť, že je potrebné prijať európsku normu v trestných veciach so zreteľom na zásady subsidiarity, nevyhnutnosti a proporcionality (požiadavka *ultima ratio*) trestnej sankcie
- Okrem toho sa EHSV domnieva, že by bolo vhodné uskutočniť reflexiu o trestnej zodpovednosti právnických osôb.
- EHSV sa domnieva, že reflexia o zásade rozšírenia európskeho trestného práva si zároveň vyžaduje ďalšiu reflexiu o dodržiavaní práva na obhajobu.

- ***Globálny prístup k migrácii a mobilite***

Hlavné body

EHSV súhlasí s globálnym prístupom k migrácii a mobilite, ktorý úzko prepája prístahovaleckú a azylovú politiku s vonkajšou politikou EÚ.

Dialógy o migrácii a mobilite medzi EÚ a tretími krajinami musia mať ako svoj hlavný cieľ zaistiť, aby migrácia prebiehala legálne a usporiadane, zaručiť medzinárodné právo na azyl, obmedziť nelegálne prístahovateľstvo a bojovať proti zločineckým sieťam obchodu s ľuďmi.

Partnerstvá v oblasti mobility, ktoré sú spoločnými politickými vyhláseniami, sa musia pretransformovať na medzinárodné dohody. Výbor sa domnieva, že partnerstvá v oblasti mobility musia zahŕňať štyri piliere globálneho prístupu: organizovanie a podpora legálnej migrácie a mobility, predchádzanie nelegálnej migrácii a obchodovaniu s ľuďmi a ich znížovanie, podpora medzinárodnej ochrany a posilnenie vonkajšieho rozmeru azylovej politiky a maximalizovanie vplyvu migrácie a mobility na rozvoj.

Výbor navrhuje zahrnúť do partnerstiev v oblasti migrácie a mobility rodové hľadisko, pretože v niektorých prípadoch je situácia migrantiek zložitejšia a v mnohých prípadoch čelia tieto ženy zneužívaniu, diskriminácii a extrémnemu vykorisťovaniu.

Tretie krajiny, s ktorými sa dohodnú partnerstvá v oblasti mobility, musia byť signatármi Ženevského dohovoru o utečencoch, musia mať vhodné azylové štruktúry a musia byť bezpečnými štátmi, pokiaľ ide o ľudské práva.

EHSV žiada, aby mala EÚ spoločný azylový systém, ktorého súčasťou bude vysoká miera harmonizácie právnych predpisov.

Najväčšou výzvou sú dohody týkajúce sa migrácie pracovnej sily, do ktorých musia byť zapojení sociálni partneri, a to európski, ako aj z tretích krajín. EÚ musí mať otvorenú politiku pre prijímanie prístahovateľcov so strednodobým zameraním presahujúcim terajšiu hospodársku krízu, ktorá zohľadní demografickú situáciu.

EHSV bude v spolupráci s Európskou komisiou naďalej podporovať činnosti Európskeho fóra pre integráciu, pretože sa domnieva, že v nadchádzajúcich rokoch bude integrácia strategickou výzvou v záujme Európy, ako aj osôb prístahovateľského pôvodu a všetkých občanov.

- ***Program Práva a občianstvo***

Hlavné body

Odporúča, aby názov programu obsahoval slovo „rovnosť“. To zabezpečí, že program bude chrániť práva ľudí, ktorí trpia diskrimináciou spôsobenou nerovnoprávnosťou.

Výbor odporúča, aby sa pri cieľoch programu osobitne uvádzala problematika rovnosti, rovnosti žien a mužov, potláčania násilia a uplatňovania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

EHSV odporúča, aby sa rozpočet realisticky zvýšil na takú sumu, ktorá bude zodpovedať doplnkovým aspektom pridaným do programu.

Výbor zastáva názor, že každý z uplatňovaných programov je riadne podporený v každom ročnom pláne. Vzhľadom na to odporúča vyčleňovať finančné prostriedky tak, aby žiadny z programov nebol znevýhodnený.

Doplnenie oblasti ochrany spotrebiteľov do programu veľmi znepokojilo zainteresované subjekty, keďže by mohlo dôjsť k nahradeniu jestvujúcich programov a/alebo oslabeniu ich finančnej podpory. Výbor dôrazne odporúča, aby sa v dôsledku začlenenia tejto dodatočnej oblasti neznížil rozpočet vyčlenený na program.

Sú obavy, že ak sa bude prísne dodržiavať vymedzenie pojmu „občianstvo“, mohlo by dôjsť k vylúčeniu niektorých „osôb“ o ktorých sa hovorí v cieľoch programu. EHSV je presvedčený, že tieto obavy by sa zmenšili, ak by sa v plánoch vykonávacích programov podnecovala podpora zásad začleňovania.

EHSV dôrazne podporuje prácu jestvujúcich podporných sietí. Je dôležité, aby siete, ktoré žiadajú o financovanie podľa nového programu, neboli znevýhodňované tým, že sa nebude prihliadať na ich skúsenosti s prácou v oblasti ľudských práv a rovnosti.

EHSV si uvedomuje, že nesmie dôjsť k žiadnemu prípadnému prerušeniu kontinuity po skončení súčasného programu na roky 2007 – 2013 a pred začatím nového programu na roky 2014 – 2020.